

Список використаних джерел

1. Про державну службу : Закон України від 10 грудня 2015 р. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Державне управління в Україні : навч. посіб. / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В. Б. Авер'янова. Київ : Юрінком Інтер, 1999. 432 с.
3. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления. Москва, 1997. 398 с.
4. Оболенський О. Ю. Державна служба : навч. посіб. Київ : Вид-во КНЕУ, 2003. 344 с.
5. Політологія : підручник / за ред. І. С. Дзюбка, К. М. Левківського. Київ 2001.
6. Основи політології : навч. посіб. / кер. авт. кол. Ф. М. Кирилук. Київ, 1995. Розд. 15.
7. Саймон Г. А. Поведінка: Дослідження процесів прийняття рішень в організаціях, що виконують а функції / Г. А. Саймон. – Вид. переробл. і допов. Київ : АртЕк, 2001. 392 с.

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРУ У ВЧИНЕННІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ

А. А. Богомаз, магістрантка, кафедра правознавства ПУЕТ

Прийняття нового Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) в 2012 році знаменував появу в кримінальному провадженні нового інституту – повідомлення про підозру. Даний інститут є одним з найважливіших під час проведення досудового розслідування. Оскільки показує результат виконаної роботи, зібраних доказів і здебільшого визначає подальший напрямок кримінального провадження та є першим моментом притягнення до кримінальної відповідальності.

Аналіз сучасних наукових досліджень українській вчених (зокрема, Ю. П. Аленіна, А. В. Андрейчук, В. Г. Гончаренко, В. О. Гринюк, І. Г. Івасюк, О. В. Іващенко, О. В. Капліної, Т. В. Лукашкіної, О. С. Мазур, В. Фаринника, О. В. Фараон, Л. В. Юрченко тощо) дозволяє зробити висновок, що поняття та правова природа повідомлення про підозру тлумачиться доволі неоднозначно [2, с. 185].

КПК України не містить визначення поняття «підозра», лише зазначені випадки, які зумовлюють необхідність повідомлення особі про підозру у письмовому вигляді. Так, відповідно до ч. 1 ст. 276 КПК України повідомлення про підозру обов'язково

здійснюється в порядку, передбаченому ст. 278 КПК України, у випадках: 1) затримання особи на місці вчинення кримінального правопорушення чи безпосередньо після його вчинення; 2) обрання до особи одного з передбачених цим Кодексом запобіжних заходів; 3) наявності достатніх доказів для підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення [8, с. 45].

Повідомлення про підозру розглядають по-різному. Ю. П. Аленін та І. В. Гловюк зазначають, що аналіз положень КПК України та наукових джерел дає змогу виокремити такі значення категорії «повідомлення про підозру»:

- процесуальна діяльність, зміст якої полягає у складанні слідчим або прокурором письмового повідомлення про підозру та його врученні особі відповідно до ст. 276–279 КПК України [5, с. 241];

- процесуальне рішення [1, с. 94];

- процесуальна дія [8, с. 603];

- інститут кримінального процесуального права [3];

- етап стадії досудового провадження та форма повідомлення [4, с. 10];

- етап досудового розслідування [6, с. 344];

- перший етап формування державного обвинувачення [3, с. 78];

- первинна форма обвинувальної діяльності щодо конкретної особи [9, с. 241];

- початок реалізації функції обвинувачення [1, с. 94].

Варто приєднатися до точки зору О. І. Білоусова та С. М. Смокова, котрі вважають, що підозра передуює появі обвинувачення та має стосовно нього допоміжний характер. З урахуванням їхньої позиції ми пропонуємо своє визначення поняття повідомлення про підозру. Так, це перший етап державного обвинувачення, на якому сторона обвинувачення офіційно формулює свою позицію, викладає зміст підозри про вчинення кримінального правопорушення щодо конкретної особи, здійснює правову кваліфікацію кримінального правопорушення із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність, подає стислий виклад фактичних обставин кримінального правопорушення, у вчиненні якого підозрюється особа, у тому числі зазначенням часу, місця його вчинення, а також інших суттєвих обставин, відомих на момент повідомлення про підозру, вказує права підозрюваного.

До моменту повідомлення особі про підозру слідчому, прокурору варто встановити: чи справді мало місце діяння, з приводу якого провадиться досудове розслідування у кримінальному провадженні; чи вчинене воно особою, відносно якої вирішується питання повідомлення про підозру; чи містить діяння, вчинене особою, яка повідомляється про підозру, склад кримінального правопорушення, передбачений КК; чи відсутні обставини, що виключають досудове розслідування у кримінальному провадженні; чи затримувалась особа на місці вчинення кримінального правопорушення, чи безпосередньо після його вчинення; чи обирався до особи один із передбачених КПК України запобіжний захід; чи є достатніми наявні докази для повідомлення особі про підозру. Тільки після цього слідчий, прокурор може застосувати один із випадків, передбачених ст. 276 КПК України, та повідомити особу про підозру.

Отже, повідомлення особі про підозру має важливе юридичне значення, оскільки після його складення настають відповідні правові наслідки. Згідно з п. 14 ч. 2 ст. 3 КПК України, момент повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального правопорушення означає притягнення цієї особи до кримінальної відповідальності.

Список використаних джерел

1. Гринюк В. О. Окремі питання вдосконалення процесуального порядку повідомлення про підозру. Сучасні проблеми криміналістики : матеріали Міжнар. наук.-практ. конфер., присвяченої 100-річчю з дня народження д-ра юрид. наук, проф. В. П. Колмакова (м. Одеса, 27–28 вересня 2013 р.) / упоряд. В. В. Тищенко, О. П. Ващук. Одеса : Юридична література. – 2013. С. 93–96.
2. Гуртієва Л. М. Поняття та правова природа повідомлення про підозру у кримінальному провадженні України. Митна справа. 2014. № 6 (96). Ч. 2. Кн. 1. С. 185–190.
3. Івасюк І. Г. Інститут «Повідомлення про підозру» нового кримінального процесуального законодавства України. Митна справа. 2013. № 4 (88). Ч. 2. Кн. 2. С. 74–79.
4. Іващенко О. В. Інформування учасників кримінального провадження : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.09. Одеса, 2013. 20 с.
5. Капліна О. В. Підозра у кримінальному провадженні: поняття, ознаки, сутність. Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. – 2013. – № 1. – С. 238–242. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/aymvs_2013_1_43.pdf.

6. Кримінальний процес : підручник / Ю. М. Грошевий, В. Я. Тацій, А. Р. Туманянц та ін. ; за ред. В. Я. Тація, Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної, О. Г. Шило. Харків : Право, 2013. 824 с.
7. Кримінальний процесуальний кодекс України: наук.-практ. коментар / за заг. ред. проф. В. Г. Гончаренка, В. Т. Нора, М. Є. Шумила. Київ : Юстініан, 2012. 1224 с.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України : Кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2013. № 9-10, № 11-12, № 13. 88 с.
9. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. Київ : Істина, 2014. 432 с.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА В ПРАВОЗАСТОСОВНІЙ ПРАКТИЦІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

***Л. В. Терентьєва, магістрантка, кафедра правознавства
ПУЕТ***

Забезпечення прав і свобод людини та громадянина є складною та дуже гострою проблемою сьогодення. Сучасна юридична наука розглядає забезпечення прав і свобод людини та громадянина через розгалужені елементи. Це призводить до того, що поза увагою науковців залишаються питання системи забезпечення прав і свобод людини та громадянина, яка дозволить більш ґрунтовно дослідити процес забезпечення прав та створити дієві механізми забезпечення як усіх прав і свобод людини та громадянина, так і окремо взятих прав. Особливе місце в системі суб'єктів забезпечення прав і свобод людини і громадянина займають органи місцевого самоврядування, які покликані забезпечити реалізацію прав людини та громадянина в межах закону здійснювати регулювання й управління суттєвою часткою суспільних справ, які належать до їхньої компетенції, в інтересах місцевого населення. Сьогодні в суспільстві активно дискутуються питання напрямків реформування органів місцевого самоврядування.

До питання захисту прав людини зверталися у своїх працях такі мислителі як Т. Гоббс, І. Кант, Т. Пейн, Б. Кістяківський та сучасні українські вчені у галузі теорії прав людини – В. Бабкіна, С. Бобровник, М. Гуренко, А. Колодій, В. Копейчиков, П. Рабінович, О. Скакун, Ю. Тодика, В. Селіванов. В. Шаповал, проте наявність подібних досліджень не вичерпала